

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia ..... 2013 r.

**w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego
ziemniaka odmiany Amflora**

Na podstawie art. 104 ust. 9 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie
(Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się zakaz stosowania materiału siewnego ziemniaka odmiany
Amflora.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie .....

Prezes Rady Ministrów

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie wprowadza zakaz stosowania materiału siewnego genetycznie zmodyfikowanej odmiany ziemniaka Amflora. Obecnie we Wspólnym Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA), 30. pełne wydanie (Dz. Urz. UE C 380A z 29.12.2011, str. 1). znajduje się jedna odmiana ziemniaka - Amflora.

Projektowane rozporządzenie wydawane jest na podstawie art. 104 ust. 9 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz...).

Zgodnie z art. 16 ust. 2 lit. a dyrektywy Rady 2002/53/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie Wspólnego katalogu odmian gatunków roślin rolniczych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 281, z późn. zm.), jeżeli ustalono, że uprawa danej odmiany może być szkodliwa z punktu widzenia wpływu zdrowotnego na uprawę innych odmian lub gatunków, to państwo członkowskie może po zgłoszeniu, w przypadku genetycznie zmodyfikowanych odmian mieć prawo zabronić stosowania danej odmiany na całym terytorium swojego kraju lub na jego części.

Genetycznie zmodyfikowany ziemniak Amflora został dopuszczony do obrotu decyzją Komisji 2010/135/UE z dnia 2 marca 2010 r. dotyczącą wprowadzania do obrotu, zgodnie z dyrektywą 2001/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, produktu ziemniaczanego (*Solanum tuberosum* L. linii EH92-527-1) zmodyfikowanego genetycznie w celu zwiększenia zawartości amylopektyny stanowiącej składnik skrobi (Dz. Urz. UE L 53 z 04.03.2010, str. 11), zwaną dalej „decyzją 2010/135/UE”. Zgodnie z wymogami decyzji 2010/135/UE wprowadzenie do obrotu *Solanum tuberosum* L. linii EH92-527-1 wiąże się z podjęciem niezbędnych środków w celu zapewnienia jego etykietowania i możliwości śledzenia na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu, w tym również weryfikację przy zastosowaniu odpowiedniej zwalidowanej metodologii wykrywania.

Ponadto, art. 3 lit. h decyzji 2010/135/UE nakłada obowiązek, aby bulwy ziemniaków *Solanum tuberosum* L. linii EH92-527-1 były:

- 1) fizycznie oddzielone od ziemniaków przeznaczonych na żywność i pasze podczas sadzenia, uprawy, zbiorów, przewozu, przechowywania i obchodzenia się z produktem;
- 2) dostarczane wyłącznie do wyznaczonych zakładów przetwórstwa skrobi, zgłoszonych właściwym organom krajowym, w celu przetworzenia na skrobię

przemysłową w zamkniętym systemie poprzez rozdzielanie w czasie lub w przestrzeni, tak aby uniknąć przemieszania z materiałem uzyskanym z ziemniaków przeznaczonych na żywność lub pasze.

Wymóg ten oznacza uprawę i przetwórstwo ziemniaka Amflora w systemie Identity Preservation (IP), czyli pod specjalnym nadzorem.

W 2010 r., tj. w pierwszym roku uprawy, komercyjna uprawa skrobiowej odmiany ziemniaka Amflora była prowadzona w 26 lokalizacjach obejmujących około 235 ha. Materiał rozmnożeniowy sadzeniaków ziemniaka produkowany był w Niemczech, zaś produkcja ziemniaków skrobiowych odbywała się w Szwecji i w Republice Czeskiej. W 2011 r. produkcja tego ziemniaka spadła znacząco i odbywała się na około 20 ha w pięciu lokalizacjach w Niemczech i Szwecji.

Wszystkie podmioty uprawiające ziemniaka Amflora są zobowiązane umową do przestrzegania wymagań systemu IP, co ma na celu wypełnienie obowiązku ogólnego nadzoru.

Pomimo szczególnych środków bezpieczeństwa w 2010 r. nie udało się zachować pełnej czystości uprawy i doszło do zanieczyszczenia uprawy genetycznie zmodyfikowanej Amflory inną, testowaną jeszcze i niedopuszczoną do uprawy odmianą Amadea.

Genetycznie zmodyfikowany ziemniak Amadea, nieautoryzowany w UE, został znaleziony na polach północnej Szwecji w uprawie ziemniaka Amflora, co potwierdza, że nawet najbardziej szczegółowe systemy nadzoru nie gwarantują 100% czystości genetycznej.

Ponadto odmiana Amflora charakteryzuje się obniżoną odpornością na raka ziemniaka. Polska w ramach ustaleń z UE ma prawo dopuszczać do uprawy na terenie kraju do końca 2014 r. jedynie odmiany ziemniaka całkowicie odporne na raka ziemniaka. Klon EH92-527-1 jest opisany jako fenotypowo zbliżony do odmiany Prevalent. Opis odmiany Prevalent wskazuje jednak tylko na jej połowę odporność na *S. endobioticum* patotyp 1. Polskie badania rejestrowe obejmują badania polowe oraz laboratoryjne i w świetle obowiązujących przepisów w zakresie nasiennictwa muszą zostać przeprowadzone w stosunku do klonu EH92-527-1, aby ten mógł być komercyjnie uprawiany w Polsce. Ponadto transgeniczny klon EH92-527-1 charakteryzuje się niską odpornością na wirusa Y, co w przypadku prowadzenia nasiennictwa i uprawy w warunkach Polski może wiązać się z trudnościami

uzyskania sadzeniaków o właściwym stopniu zdrowotności oraz szybką degeneracją wirusową upraw tej formy.

Obecność na rynku europejskim, a przy tym potencjalna obecność na rynku polskim, ziemniaka genetycznie zmodyfikowanego wzbudziła duże zaniepokojenie tak wśród producentów, jak i konsumentów. Producenci poczuli się wysoko zagrożeni możliwością zanieczyszczenia upraw ziemniakiem genetycznie zmodyfikowanym, zaś konsumenci są wyraźnie przeciwni jego obecności na polskich stołach.

Polska z powagą traktuje wszystkie badania, które określałyby wpływ ziemniaka Amflora na zdrowie ludzi, zwierząt, bądź na środowisko naturalne. Wątpliwości odnośnie pełnego bezpieczeństwa tego produktu stały się podstawą wprowadzenia w 2012 r. zakazów wykorzystywania ziemniaka Amflora przez Republikę Węgierską oraz Republikę Austrii, które Rzeczpospolita Polska w pełni popiera i uznaje, że są kolejną przesłanką, aby wprowadzić zakaz jego stosowania również na swoim terytorium.

Republika Węgierska decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi XXI/443/3/2010 z dnia 17 maja 2010 r. zakazała na podstawie dyrektywy 2001/18/WE obrotu na terytorium Węgier genetycznie modyfikowanymi produktami ziemniaczanymi (*Solanum tuberosum* linia L. EH92-527-1) wytworzonymi w celu podwyższenia zawartości amylopektyny w skrobi. Drugą decyzją, również z dnia 17 maja 2010 r. XXI/443/4/2010 zakazana została dystrybucja i stosowanie na terenie Węgier pasz wyprodukowanych z ziemniaka Amflora.

Powodami prawnymi i naukowymi wskazanymi przez Republikę Węgierską były:

- 1) jawny błąd szacunkowy oraz naruszenie zasady zachowania należytej ostrożności w związku z przyjęciem decyzji 2010/135/UE i decyzji Komisji 2010/136/UE z dnia 2 marca 2010 r. zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady paszy produkowanej z genetycznie zmodyfikowanego ziemniaka EH92-527-1 (BPS-25271-9) i przypadkowego lub technicznie nieuniknionego występowania tego ziemniaka w produktach żywnościowych i innych produktach paszowych (Dz. Urz. UE L 53 z 04.03.2010, str. 15), zwanej dalej „decyzją 2010/136/UE”,
- 2) niewłaściwie przeprowadzona ocena ryzyka wynikająca z obecności w tym produkcie genu *nptII* (gen odporności na antybiotyki neomycynę i kanamycynę),

- 3) niewystarczająca ocena ryzyka dla środowiska naturalnego, w tym niewystarczająca ocena uprawy polowej w odniesieniu do pewnych regionów biogeograficznych Unii Europejskiej oraz wpływ na organizmy inne niż docelowe, kumulacyjne skutki długoterminowe oraz brak oceny wpływu na dynamikę populacji gatunków oraz różnorodność genetyczną.

Te same powody stały się przyczyną złożenia przez Republikę Węgierską w dniu 27 maja 2010 r. pozwu o stwierdzenie nieważności decyzji 2010/135/UE oraz decyzji 2010/136/UE.

Jak dotychczas Europejski Trybunał Sprawiedliwości nie wydał wyroku w tej sprawie. Należy nadmienić, że w dniu 4 października 2010 r. Rzeczpospolita Polska złożyła wniosek o interwencję celem poparcia pozwu Republiki Węgierskiej również powołując się na zasadę ostrożności oraz podkreślając ryzyko wynikające z obecności genu nptII i braki w ocenie zagrożenia ekologicznego, podobnie jak braki badań na otwartej przestrzeni obejmujących regiony oraz braki w ocenie wpływów na zdrowie ludzi i zwierząt. Przewodniczący Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości orzeczeniem nr 454597 zezwolił na interwencję popierającą wniosek zmierzający do unieważnienia decyzji 2010/135/UE oraz decyzji 2010/136/UE.

W dniu 27 kwietnia 2010 r. Minister Zdrowia Republiki Austrii wydał rozporządzenie zakazujące stosowania genetycznie zmodyfikowanego ziemniaka Amflora w celach uprawy. Ponadto, w dniu 11 października 2012 r. Minister Zdrowia Austrii wydał kolejne rozporządzenie przedłużające do dnia 30 listopada 2015 r. okres obowiązywania zakazu na terytorium Republiki Austrii ziemniaka Amflora. Uzasadnieniem wprowadzenia niniejszego zakazu był szereg wątpliwości, związanych z obecnością genu nptII w ziemniaku. Republika Austrii wskazała, iż ze względu na dużą zmienność oporności na antybiotyki u bakterii glebowych uwarunkowaną czynnikami środowiskowymi, przeprowadzone badania pod względem oceny ryzyka nptII powinny być poparte danymi ilościowymi odpowiednich nptII w danym środowisku. W ocenie Republiki Austrii nie wzięto pod uwagę możliwości powstawania mutacji powstałych w wyniku już istniejących fragmentów genów oporności oraz nie przebadano ogólnej częstotliwości przenoszenia fragmentów genów względem częstotliwości przenoszenia całych genów oporności z roślin transgenicznych. Ponadto, nie zbadano długookresowej korelacji pomiędzy genami oporności na antybiotyki a bakteriami glebowymi w uprawach prowadzonych na dużą skalę. Republika Austrii wskazywała też konieczność przeprowadzenia

oceny ryzyka wpływu ziemniaka Amflora na mikroorganizmy glebowe jak również ze względów ekonomicznych wskazała na brak badań uwzględniających wpływ niskich temperatur na podwyższoną zawartość skrobi oraz mono – i dwucukrów w przypadku ziemniaka Amflora. Podniesiony został również brak badań wpływu zmodyfikowanego genetycznie ziemniaka Amflora na bioróżnorodność.

Intencją organu wnioskującego jest, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie jednocześnie z ustawą z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i dlatego też w tym zakresie nie podlega notyfikacji.

Po przyjęciu rozporządzenia przez Radę Ministrów, zgodnie z art. 104 ust. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, minister właściwy do spraw rolnictwa będzie zobowiązany do powiadomienia Komisji Europejskiej o wydaniu rozporządzenia oraz przyczynach uzasadniających jego wydanie.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowane rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać na producentów rolnych zajmujących się uprawą ziemniaka i producentów skrobi ziemniaczanej.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie skutkowało zmianą limitów wydatków jednostek sektora finansów publicznych, określonych w projekcie ustawy o nasiennictwie, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało wpływ na producentów rolnych zajmujących się uprawą ziemniaka i producentów skrobi ziemniaczanej. W obu przypadkach uchroni ich przed ponoszeniem strat wynikających z uprawy ziemniaka i produkcji skrobi ziemniaczanej poprzez wyeliminowanie odmian genetycznie zmodyfikowanych, a na skutek tego, możliwości niekontrolowanego przemieszania bulw ziemniaka i tym samym przedostania się do systemu produkcji konwencjonalnej i ekologicznej genetycznie zmodyfikowanej odmiany Amflora. Obecność genetycznie zmodyfikowanych bulw ziemniaka w uprawie, jak też w systemie produkcji skrobi ziemniaczanej może być następnie przyczyną strat finansowych w wyniku możliwości przemieszania się materiału siewnego odmian genetycznie zmodyfikowanych z odmianami konwencjonalnymi i ekologicznymi.

Wyeliminowane zostanie ryzyko przypadkowego przedostania się do produkcji konwencjonalnej zmodyfikowanego genetycznie ziemniaka. Wg danych GUS

produkcja ziemniaków w Polsce w 2011 r. kształtowała się na poziomie 8197 tys. ton przy powierzchni uprawy 400,5 tys. ha.

Regionalne zróżnicowanie produkcji w Polsce (źródło Mały Rocznik Statystyczny Polski 2012 r.)

Województwo	Powierzchnia w tys. ha	Zbiory w tys. ton
	2011 r.	2011 r.
Dolnośląskie	23,7	531
Kujawsko - pomorskie	15,8	352
Lubelskie	38,3	717
Lubuskie	8,3	184
Łódzkie	45,4	1002
Małopolskie	32,9	593
Mazowieckie	53,2	987
Opolskie	9,4	234
Podkarpackie	34,5	663
Podlaskie	17,6	321
Pomorskie	23,3	558
Śląskie	12,9	257
Świętokrzyskie	21,5	383
Warmińsko - mazurskie	10,3	212
Wielkopolskie	41,4	943
Zachodniopomorskie	11,8	261
Polska	400,5	8197

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do organizacji społeczno-zawodowych, związków zawodowych, instytutów resortowych oraz jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Lista jednostek do konsultacji:

1. Business Centre Club,
2. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
3. Federacja Konsumentów,
4. Federacja Związków Pracodawców –Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- ❖ Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych

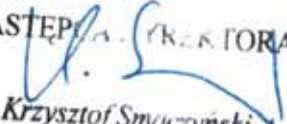
5. Forum Związków Zawodowych,
6. Fundacja Greenpeace Polska,
7. Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich,
8. Fundacja Rolniczej Różnorodności Biologicznej Agrinatura,
9. Fundacja Zielony Instytut,
10. Inicjatywa obywatelska „GMO to nie to”,
11. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin,
12. Instytut Ogrodnictwa,
13. Koalicja „Polska wolna od GMO”,
14. Krajowa Federacja Producentów Zbóż,
15. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
16. Krajowa Rada Spółdzielcza,
17. Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych,
18. Krajowy Związek Plantatorów Roślin Okopowych,
19. Krajowy Związek Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych,
20. Międzynarodowa Koalicja Dla Ochrony Polskiej Wsi ICPPC,
21. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych "Solidarność",
22. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
23. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
24. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”,
25. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa ,
26. Polska Izba Nasienna,
27. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN,
28. Polski Związek Producentów Kukurydzy,
29. Polski Związek Producentów Ziemniaków i Nasion Rolniczych,
30. Polski Związek Pszczelarski,
31. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
32. Rada Gospodarki Żywnościowej,
33. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
34. Społeczny Instytut Ekologiczny,
35. Stowarzyszenie dla Dawnych Odmian i Ras,
36. Stowarzyszenie „Koalicja Na Rzecz Nowoczesnego Rolnictwa”,
37. Stowarzyszenie Forum Rolnictwa Ekologicznego im. Mieczysława Górnego,
38. Stowarzyszenie Producentów Skrobi Ziemniaczanej,
39. Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKOLAND”,
40. Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „Polanka”,
41. Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych,
42. Związek Rzemiosła Polskiego,
43. Zrzeszenie Pszczelarzy Apipol,
44. Związek Twórców Odmian Roślin Uprawnych,

45. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
46. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
47. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
48. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”,
49. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
50. Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
51. Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
52. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

Opracowano w Departamencie

Hodowli i Ochrony Roślin:

 NACZELNIK WYDZIAŁU
Małgorzata Wozniak
 Małgorzata Wozniak

ZASTĘPCA DYREKTORA

 Krzysztof Smaczyński

DYREKTOR DEPARTAMENTU
 Hodowli i Ochrony Roślin

 Małgorzata Surawska

Akceptował

SEKREJARZ STANU

 Kazimierz Płocki

Za zgodność pod względem
 prawnym i redakcyjnym: